

РОЂЕНИ И УМРЛИ У РЕПУБЛИЦИ СРПскоЈ *BIRTHS AND DEATHS IN REPUBLIKA SRPSKA*

Повећан број живорођених

Укупан број живорођене дјеце у Републици Српској у 2012. години био је 9 978, од тога 5 089 дјечака и 4 889 дјевојчица. У периоду 2002-2011 Република Српска биљежи константно смањење броја живорођене дјеце. У периоду 2002-2011. године Република Српска је просјеку сваке године имала 308 мање живорођене дјеце. У односу на 2011. годину број живорођене дјеце у 2012. години био је за 417 већи.

Жене одгађају рађање

Просјечна старост мајке при рођењу првог дјетета у Републици Српској била је 26,4 године, односно 0,1 година већа него у 2011. години. Подаци нам указују да жене одлажу рађање дјеце и да се старосна граница приликом рађања дјеце повећава.

Укупна просјечна старост мајке при рођењу дјетета у ЕУ-27 према посљедњем расположивом податку Еуростата (2011. године) била је 30,0, док је у Републици Српској просјечна старост у 2012. години била 28,1 година.

Од укупног броја живорођене дјеце око 83% се роди у старости мајке од 20-34 године. Ред рођења дјетета задржао се на приближно сличном нивоу као што је био у 2011. години. Скоро половина мајки које су рађале у 2012. години родиле су прво дијете, друго дијете око 37% мајки, а треће и више дјеце око 15% мајки. Више од двије трећине мајки прво дијете рађају у старосној групи 20-29, око 67,3% рађања другог дјетета је у старосној групи 25-34, а око 87,5% мајки треће дијете рађају у старосној групи 25-39. У односу на претходну годину, у 2012. години дошло је до повећања броја трећег и четвртог живорођеног дјетета.

Од укупног броја склопљених бракова у 2012. години, око 20% парова добило је дијете у истој години. Око 18% живорођене брачне дјеце зачето је пре брака (интервал између брака и порођаја био је мањи од осам мјесеци).

Број живорођене ванбрачне дјеце на приближном нивоу као и у претходној години

У Републици Српској учешће живорођене ванбрачне дјеце у укупном броју живорођених незнатно је повећано у односу на претходну годину, и износи укупно 15,5%. Од укупног броја живорођене ванбрачне дјеце, око 70,9% њихових родитеља живи заједно.

Већи број мртворођене дјеце

У односу на претходну годину укупан број мртворођене дјеце биљежи повећање од 39,7%. Највећа вриједност стопе мртворођених од 5,6‰ забиљежена је у 2001. години, а у 2011. години је пала на 3‰. У 2012. години стопа мртворођених је износила 3,8‰.

Increase in number of live births

Total number of live births in Republika Srpska in 2012 was 9 978, out of which 5 089 were boys and 4 889 girls. In the period 2002-2011, number of live births in Republika Srpska has been constantly decreasing. In the period between 2002 and 2011, number of live births has been decreasing on the average by 308 each year. Compared to 2011, there were 417 live births more in 2012.

Women postpone giving birth

Average age of mother at birth of the first child in Republika Srpska was 26.4 years, which was 0.1 years more than in 2011. Data indicate that women postpone giving birth, thus the age of mother at birth has been increasing.

Total average age of mother at birth in the EU-27, according to the latest available data provided by Eurostat (2011), was 30.0, while in Republika Srpska this age in 2012 was 28.1 years.

Out of the total number of live births, 83% were children born to mothers between 20 and 34 years of age. Birth order remained at almost the same level recorded in 2011. Almost half of mothers who gave birth in 2012 gave birth to their first child, 37% to the second child, while approximately 15% of mothers gave birth to the third child or more. More than two thirds of mothers gave birth to their first child between the ages of 20 and 29, approximately 67.3% of second child births were given by mothers between the ages of 25 and 34, while 87.5% of mothers who gave birth to their third child were those in the age group between 25 and 39 years of age. Compared to the previous year, the number of third and fourth live births increased in 2012.

Out of the total number of marriages in 2012, approximately 20% of couples got their first child during the same year. Approximately 18% of live born children who were born in marriage were conceived outside marriage (the interval between marriage and birth was shorter than eight months).

Number of live births outside marriage approximately at the same level as in the previous year

In Republika Srpska, share of live births outside marriage in the total number of live births increased slightly in comparison with the previous year, with 15.5%. Observing the total number of live births outside marriage, approximately 70.9% of couples who got children lived together.

Higher number of stillbirths

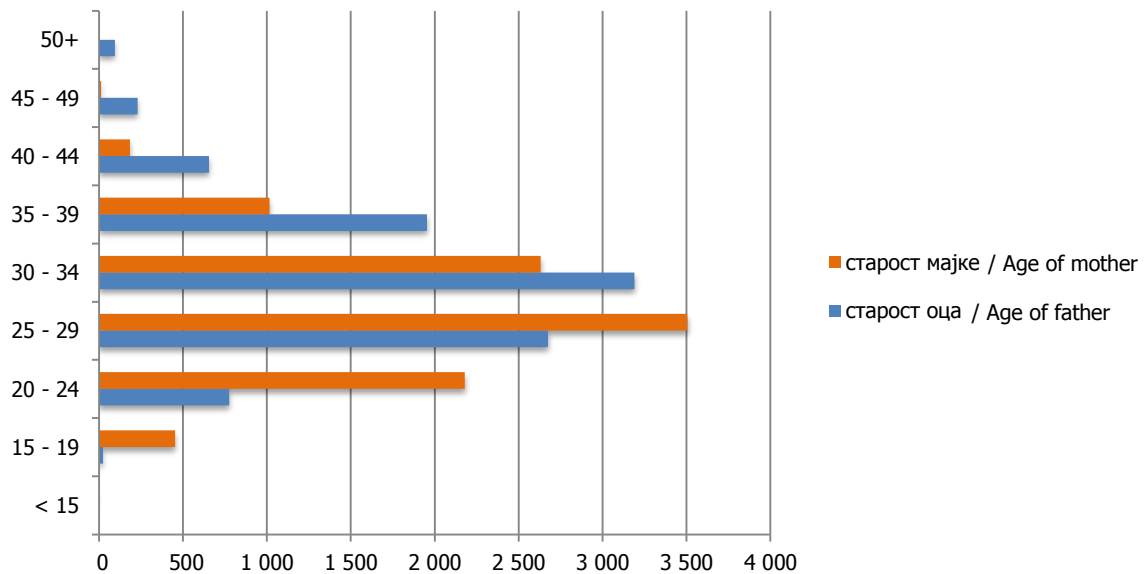
In comparison with the previous year, total number of stillbirths increased by 39.7%. The highest value of stillbirth rate was the one recorded in 2001, and it was 5.6‰, while in 2011 it decreased to 3‰. In 2012, stillbirth rate amounted to 3.8‰.

1. ПРЕГЛЕД РОЂЕНИХ 1998-2012 ГОДИНЕ
OVERVIEW OF BIRTHS, 1998-2012

	1998	2000	2005	2010	2011	2012	
Живорођени	13 527	14 191	10 322	10 147	9 561	9 978	<i>Live births</i>
Мртворођени	56	52	40	41	29	38	<i>Stillbirths</i>
Живорођени ван брака	1 485	1 371	1 531	1 543	1 464	1 548	<i>Live births outside marriage</i>
Стопа наталитета	9,5	9,7	7,1	7,1	6,7	7,0	<i>Natality rate</i>
Стопа мртворођених	4,1	3,7	3,9	4,0	3,0	3,8	<i>Stillbirth rate</i>

2. ЖИВОРОЂЕНИ ПРЕМА СТАРОСТИ МАЈКЕ И РЕДУ РОЂЕЊА ДЈЕТЕТА, 2012. ГОДИНА
LIVE BIRTHS BY AGE OF MOTHER AND BIRTH ORDER, 2012

Старост мајке	Ред рођења дјетета <i>Birth order</i>							УКУПНО <i>TOTAL</i>	Age of mother
	Прво <i>First</i>	Друго <i>Second</i>	Треће <i>Third</i>	Четврто <i>Fourth</i>	Пето и више <i>Fifth and more</i>	Нема податка <i>Data not available</i>			
УКУПНО	4 627	3 729	1 234	252	92	44	9 978	TOTAL	
<15	1	-	-	-	-	-	1		
15 - 19	401	45	5	-	-	1	452	15 - 19	
20 - 24	1 362	708	94	13	1	1	2 179	20 - 24	
25 - 29	1 674	1 364	362	55	17	33	3 505	25 - 29	
30 - 34	868	1 147	474	101	36	4	2 630	30 - 34	
35 - 39	269	403	244	69	25	5	1 015	35 - 39	
40 - 44	48	57	53	14	12	-	184	40 - 44	
45 - 49	4	5	2	-	1	-	12	45 - 49	

Графикон 1: Живорођени према старости мајке и оца, 2012. година
Graph 1. Live births by age of mother and father, 2012

Број умрлих у порасту

У 2012. години у Републици Српској је умрло 13 796 лица, од тога 7 064 мушкараца и 6 732 жена. У поређењу са 2011. годином у Републици Српској је умрло 138 лице више. Највише умрлих је било у марту и априлу око 19,4%, а најмањи број умрлих је у септембру и новембру око 14,7%.

Мушкарци данас живе за 6 година краће од жена.

Просјечна старост приликом умирања за мушкарце у 2012. години била је 70,1 година, а за жене 76,1 година. Од 1998. године просјечна старост приликом умирања жена порасла је за 5,3 година, а за мушкарце 5,2 године. У односу на 2011. просјечна старост приликом умирања за жене порасла је за 0,6, а за мушкарце је за 0,4.

Од укупног броја умрлих свако пето лице умре испод 65 година старости. Скоро свако седмо умрло лице био је мушкарац старости испод 65 година, а скоро свако петнаесто лице била је жена старости испод 65 година.

37 умрла дјетета до једне године старости

Шесторо одојчади мање је умрло у односу на претходну годину, а у 2012. години умрло је 25 дјечака и 12 дјевојчица. Око 64,8% умре у првих 10 дана послје рођења. У 2012. години стопа умрле одојчади била је 3,7‰. Према посљедњем расположивом податку Еуростата (2011. године) стопа умрле одојчади у ЕУ-27 била је 3,9‰. Стопа умрле одојчади у Републици Српској за 2012. годину била је у оквиру просјека ЕУ-27.

Increase in number of deaths

In Republika Srpska, 13 796 persons died in 2012, out of which 7 064 were male and 6 732 female. In comparison with 2011, there were 138 more deaths in Republika Srpska. The highest number of deaths occurred in March and April 19.4%, while the lowest number was that recorded in September and November 14.7%.

Men today live 6 years shorter than women

Average age at death for men in 2012 was 70.1, while for women this age was 76.1. Since 1998, average age at death for women increased by 5.3 years, while for men it increased by 5.2 years. In comparison with 2011, average age at death for women increased by 0.6 and for men by 0.4 years.

Observing the total number of deaths, one in five deceased persons was under the age of 65. Every seventh deceased person was male under the age of 65, while every fifteenth person was female under the age of 65.

37 deaths of children under one year of age

There were six infant deaths less in comparison with the previous year, with 25 boys and 12 girls who deceased in 2012. Approximately 64.8% of deaths occurred during first 10 days after birth. In 2012 rate of infant deaths was 3.7‰. According to the latest available data provided by Eurostat (2011), rate of infant deaths in the EU-27 was 3.9‰. Thus, rate of infant deaths in Republika Srpska in 2012 was in line with the average recorded in the EU-27.

3. ПРЕГЛЕД УМРЛИХ У ПЕРИОДУ 1998–2012. ГОДИНЕ OVERVIEW OF DEATHS IN THE PERIOD 1998–2012

	1998	2000	2005	2011	2012	
Умрли	12 469	13 370	13 802	13 658	13 796	Deaths
Мушки	6 615	7 069	7 239	7 001	7 064	Male
Женски	5 854	6 301	6 563	6 657	6 732	Female
Стопа морталитета	8,7	9,1	9,5	9,6	9,6	Mortality rate
Одојчад	112	103	37	43	37	Infants
Мушки	67	57	20	26	25	Male
Женски	45	46	17	17	12	Female
Стопа смртности одојчади	8,3	7,3	3,6	4,5	3,7	Infant mortality rate
Просјечна старост приликом умирања						Average age at death
Мушки	64,9	65,2	67,5	69,7	70,1	Male
Женски	70,8	71,2	72,5	75,5	76,1	Female

Болести крвотока водећи узроци смрти

Водећи узрок смрти у Републици Српској биле су болести крвотока. Од укупног броја умрлих око 55,3% умре од поменутих болести. Жене умиру од болести крвотока за 7,8% више од мушкараца. Сљедећи водећи узрок смрти су тумори, и у Републици Српској од тумора је умрло укупно око 21,3%. Мушкарци умиру од тумора за 19,4% више од жена.

Насилне смрти

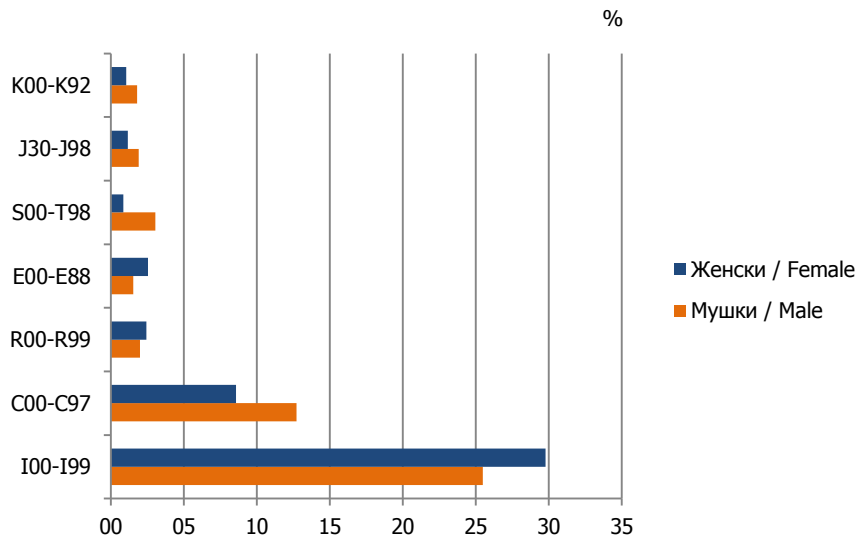
У Републици Српској у односу на претходну годину дошло је до смањења броја насилних смрти око 10%. Највеће промјене су забиљежене код самоубиства, чији број је смањен у односу на 2011. годину за 19,5%, несрећни случајеви биљеже пад за 3,7%, док су се убиства смањила за 10,0%. У укупном броју насилних смрти мушкарци учествују са око 78,1%. Скоро 80% самоубиства се десило у старости већој од 45 година.

Diseases of the circulatory system – main cause of death

Main cause of death in Republika Srpska were diseases of the circulatory system. Out of the total number of deaths, 55.3% were due to this type of diseases. Percentage of women who died due to diseases of the circulatory system was 7.8% higher than that of men. The next most frequent cause of death were tumors, with 21.3% of deaths in Republika Srpska being caused by them. Percentage of men who died due to tumors was 19.4% higher than that of women.

Violent deaths

In Republika Srpska, in comparison with the previous year, an increase by 10% was recorded in number of violent deaths. The biggest changes were recorded for suicides, since number of these decreased by 19.5% compared to 2011, while number of accidents decreased by 3.7%. Number of homicides decreased by 10.0%. In the total number of violent deaths men participated with 78.1%. Almost 80% of suicides occurred in the age group of persons older than 45 years of age.

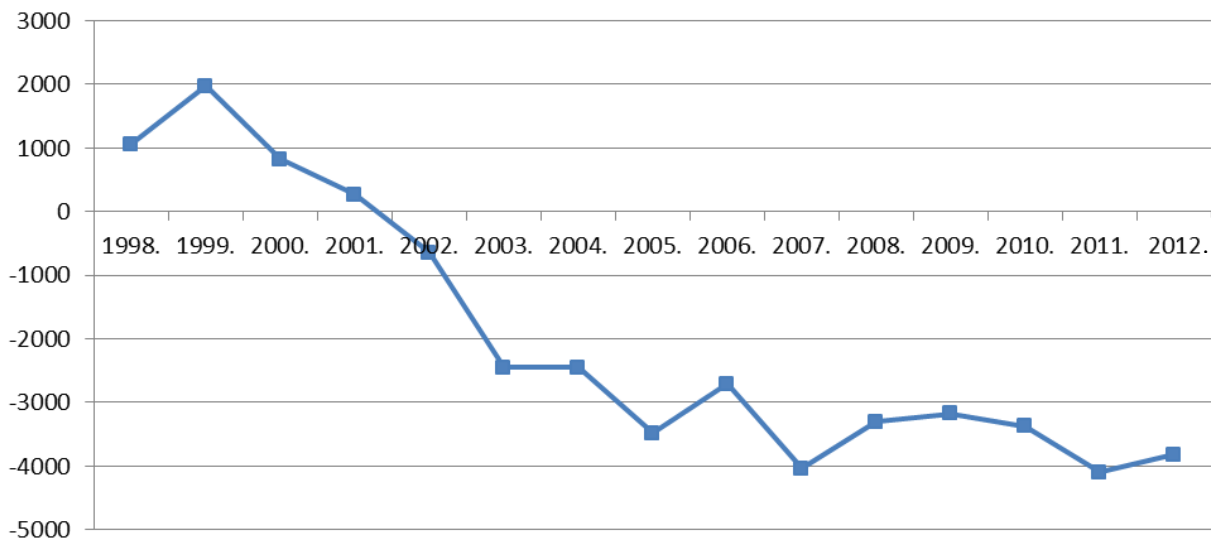
Графикон 2: Водећи узроци смрти према полу, 2012. година
Graph 2. Main causes of death by sex, 2012

Природни прираштај

Од 2002. године природни прираштај Републике Српске је негативан, а највећа вриједност забиљежена је у 2011. години, - 2,9‰. У 2012. години стопа природног прираштаја је износила - 2,6‰. Континуитет пада природног прираштаја до 2011. године указује на све већи број умрлих, а мањи број живорођених. У односу на 2011. годину стопа природног прираштаја је порасла за 0,3‰.

Natural increase

Since 2002, natural increase in Republika Srpska has been negative, while its highest value was the one recorded in 2011, 2.9‰. In 2012, natural increase rate amounted to 2.6‰. Continued decrease in natural increase until 2011 indicates a growing number of deaths and a smaller number of live births. In comparison with 2011, natural increase rate increased by 0.3‰.

Графикон 3: Природни прираштај Републике Српске 1998-2012. године
Graph 3. Natural increase in Republika Srpska, 1998-2012

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Извор података

Извјештајне јединице прикупљања статистичких података о рођеним и умрлим лицима су матични уреди Републике Српске.

Дефиниције и објашњења

Природни прираштај је разлика између броја живорођене дјеце и броја умрлих особа.

Општа стопа наталитета представља однос између броја живорођених и процијењеног броја становника у посматраној години.

Општа стопа морталитета представља однос између броја умрлих и процијењеног броја становника у посматраној години.

Општа стопа природног прираштаја представља разлику између стопе наталитета и стопе морталитета у посматраној години.

Стопа смртности одојчади представља однос између броја умрле дјеце до једне године старости на 1 000 живорођених у посматраној години.

Општа стопа мртворођења представља број мртворођених на 1 000 живорођених у посматраној години.

Просјечна старост мајке представља просјечну годину њене старости приликом рађања дјетета.

Просјечна старост умрлог лица представља просјечну годину приликом умирања.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Source of data

Reporting units for the collection of statistical data on births and deaths are registration offices in Republika Srpska.

Definitions and explanations

Natural increase represents the difference between number of live births and number of deaths.

General natality rate represents the ratio between number of live births and population estimate in the referent year.

General mortality rate represents the ratio between number of deaths and population estimate in the referent year.

General natural increase rate represents the difference between natality and mortality rates in the referent year.

Infant mortality rate represents the number of deaths of children under 1 year of age per 1 000 live births in the referent year.

General stillbirth rate represents the number of stillbirths per 1 000 live births in the referent year.

Average age of mother represents the average age of mother at childbirth.

Average age of deceased persons represents the average age at death.

Саопштење припремило Одјељење статистике становништва

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор – Излази годишње – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – Е-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Prepared by Population Statistics Division

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Radmila Čičković, PhD, Director General – Annual periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – **These data can be used provided the source is acknowledged**